

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/91/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201564
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201564.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu: JUDr. Radovan Jurika, advokát so sídlom Mickiewiczova 2, Bratislava, zastúpený advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s.r.o., IČO: 35 951 087, Mickiewiczova 2, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská advokátska komora, IČO: 30 795 141, so sídlom Kolárska 4, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Bušovou, so sídlom advokátskej kancelárie Tobrucká 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. P-15/2012:1150/2009 zo dňa 22. mája 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 287/12-34 z 21. mája 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 287/12-34 z 21. mája 2014 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd alebo súd prvého stupňa) napadnutým rozsudkom v súlade s ustanovením § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania v záhlaví uvedeného rozhodnutia žalovaného, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Preskúmaným rozhodnutím žalovaný podľa § 59 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) rozhodnutie III. disciplinárneho senátu sp. zn.: DS III. - 73/09:1150/2009 zo 16. novembra 2011 zmenil tak, že disciplinárne obvineného žalobcu uznal za vinného pre skutok, že v čase, keď svoju klientku B. B. ako advokát zastupoval v konaní o rozvod manželstva vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C 51/2007, ktorá právoplatne skončila

4. júna 2008, so svojou klientkou 24. marca 2008 uzatvoril zmluvu o bezúročnej pôžičke vo výške 3.000.000,-Sk, t.j. 99.581,76 eur a následne na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode práva z 22. apríla 2008, ktorej vklad bol právoplatne povolený 6. mája 2008, za účelom zabezpečenia ním poskytnutej pôžičky bolo prevedené na advokáta dočasne vlastnícke právo k polovičnému podielu na byte č. XX, vrátane spoločných častí a zariadení domu a garážových priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome súp. č. XXXX na S., ktorý v tom čase nepochybne vlastnícky patril jeho klientke B. B., čím sa dopustil porušenia povinnosti advokáta stanovenej v § 18 ods. 3 zákona o advokácii a v § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“). Za uvedené konanie mu bolo uložené disciplinárne opatrenie - verejné napomenutie.

Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného a postup jemu predchádzajúci boli v súlade so zákonom a žalobné dôvody žalobcu neodôvodňovali jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Podľa názoru krajského súdu žalovaný vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý ani nebol sporný a vyvodil z neho správne právne závery.

Prvostupňový súd považoval za preukázané, že postupom žalobcu došlo k zníženiu dôstojnosti advokátskeho povolania tým, že v čase poskytovania právnych služieb pre klientku nechal prerásť vzťah advokát - klient do vzťahu veriteľ - dlžník, čím porušil povinnosť advokáta stanovenú v § 18 ods. 3 zákona o advokácii a v § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK.

Krajský súd s poukazom na ust. § 245 ods. 2 O.s.p. konštatoval, že v preskúvanom prípade išlo o disciplinárne konanie a rozhodovanie v rámci samosprávnej stavovskej organizácie združujúcej všetkých advokátov zapísaných v zozname advokátov vedenom komorou, pričom posúdenie otázky dôstojnosti advokátskeho stavu je predmetom správneho uváženia žalovaného a súdu neprislúcha, aby vlastnou úvahou nahrádzal diskrečné oprávnenie správneho orgánu v otázke naplnenia obsahu tohto právne neurčitého pojmu, pretože by tým vstupoval do právomoci iného orgánu, ktorá mu neprináleží.

Pokiaľ žalobca v rámci žalobných námietok poukázal na procesný nedostatok napadnutého rozhodnutia, ktorým žalovaný rozhodol o naplnení skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia spočívajúcej v porušení § 18 ods. 3 zákona o advokácii a § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK, avšak s disciplinárnym previnením spočívajúcim v porušení § 18 ods. 1 zákona o advokácii, ktoré sa žalobcovi kládlo za vinu sa nevysporiadal, krajský súd sa s namietanou procesnou vadou nestotožnil a zároveň uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalobca pri poskytovaní právnej služby nepostupoval v súlade s § 18 ods. 3 zákona o advokácii a § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK, pričom sa nedopustil aj porušenia § 18 ods. 1 zákona o advokácii.

Rozhodnutie žalovaného podľa krajského súdu splňa požiadavky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, ktoré sa vzťahujú aj na rozhodovanie o správnych disciplinárnych deliktoch. Skutok v ňom je presne vymedzený, t.j. je zrejme za aké konkrétne konanie je žalobca postihnutý.

Podľa názoru krajského súdu žalobcovi muselo byť zrejme, že poskytnutím pôžičky svojej klientke a následnou realizáciou vlastníckeho práva prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu prekračuje rámec výkonu advokátskeho povolania. Advokát sa nemôže ocitnúť v postavení, keď sa rozhoduje medzi voľbou chrániť záujmy klienta bez zreteľa na vlastný prospech na jednej strane a na druhej strane kalkulovať pri poskytovaní právnych služieb so svojimi vlastnými záujmami. Ďalej uviedol, že klient sa nemôže dostať do submisívneho postavenia voči advokátovi, pretože sú tým značne obmedzené jeho možnosti pri zadávaní pokynov advokátovi. Takýto vzťah tu podľa krajského súdu nepochybne vytvorený bol, keď existencia pôžičky spolu so zabezpečovacím inštitútom v podobe zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vytvorili vzťah závislosti klientky od advokáta.

Mal za to, že žalobca určitým spôsobom využil situáciu svojej klientky poznajúc jej rodinné pomery, dôvody vedúce k podaniu návrhu na rozvod jej manželstva, jej majetkové pomery a finančné možnosti pri eventúálnom vyporiadaní BSM po rozvode a tento stav nemožno porovnávať so situáciou, keď

vzniká záväzkový vzťah medzi advokátom a klientom z dôvodu nezaplatenia odmeny za poskytnuté právne služby, na ktorý v žalobných námietkach poukazoval žalobca. K uvedenému krajský súd konštatoval, že takýto vzťah vzniká výlučne v profesionálnej oblasti už zo svojej podstaty, pretože advokát poskytuje služby v súlade so zákonom za odmenu.

Nakoľko krajský súd mal preukázané, že žalobca v čase poskytovania právnych služieb pre klientku nechal prerásť vzťah advokát - klient do vzťahu veriteľ - dlžník, s prihliadnutím na všetky okolnosti poskytnutia pôžičky a následných úkonov vyslovil záver, že žalobca nepostupoval pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p., keď neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a návrhu žalobcu v plnom rozsahu vyhovel. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Prvostupňovému súdu v odvolaní vytýkal, že sa pri vydaní rozsudku vôbec nevenoval otázke zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného v rozsahu napádanom žalobcom, ktorý namietal absenciu relevantného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a namiesto toho sa v rozpore s § 245 ods. 2 O.s.p. zaoberal posudzovaním správnej úvahy žalovaného. Vzhľadom k tomu, že sa krajský súd vôbec nevysporiadal so základnou argumentáciou žalobcu, považoval napadnutý rozsudok pre nedostatočné odôvodnenie nepreskúmateľným a arbitrárnym. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžp/10/2011, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil, že „Aplikáciu správnej úvahy nemožno vnímať ako ľubovôľu správneho orgánu, pričom zákonnému použitiu správnej úvahy zodpovedá jej náležité zdôvodnenie v odôvodnení rozhodnutia.“ S poukazom na uvedené rozhodnutie podľa žalobcu niet pochyb o tom, že bolo povinnosťou súdu skúmať, či použitiu správnej úvahy zodpovedá jej náležité zdôvodnenie, čo však súd podľa žalobcu v tomto konaní zjavne opomenul.

Poukázal na to, že krajský súd sa nezaoberal tým, žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, v čom konkrétne vidí protizákonnosť konania žalobcu ako advokáta, t.j. z akého dôvodu konanie žalobcu popísané vo výroku napadnutého rozhodnutia napĺňa znaky skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia podľa § 18 ods. 3 zákona o advokácii a v § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK, čo žalobca považoval za kľúčovú otázku pre vydanie zákonného rozhodnutia.

Podľa názoru žalobcu sa krajský súd v odôvodnení rozsudku obmedzil len na zopakovanie arbitrárnych konštatovaní žalovaného obsiahnutých v napadnutom rozhodnutí a úplne odignoroval argumentáciu žalobcu, ktorý poukazoval na to, že jeho postup nemožno v žiadnom smere vyhodnotiť ako využitie situácie jeho klientky, pretože by sa logicky musel dopustiť takého konania, z ktorého by mal sám prospech. V predmetnom prípade, keď poskytol bezúročnú pôžičku, rozhodne žiadny prospech nezískal, pritom získanie prospechu podľa žalobcu nevyplýva ani z vykonaného dokazovania. Namietal, že konštatovanie, že poskytnutie pôžičky zabezpečenej zmluvou o zabezpečovacom prevode práva, dostalo klientku do stavu závislosti od advokáta, čo ju malo limitovať v možnostiach zadávať advokátovi pokyny, je v tomto prípade v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním, pretože samotná dotknutá klientka vyjadrila maximálnu spokojnosť s profesionálnym a etickým prístupom žalobcu ako advokáta. Zároveň podotkol, že podnet na jeho disciplinárne konanie bol podaný protistranou klientky.

Samotnú skutočnosť, že klient advokáta je na základe súkromnoprávných vzťahov zároveň dlžníkom advokáta bez toho, aby advokát túto situáciu akýmkoľvek spôsobom využil vo svoj prospech na základe informácií získaných pri poskytovaní právnych služieb, podľa žalobcu v žiadnom smere nemožno vyhodnotiť ako protizákonný stav. Uviedol, že pri pripustení tejto „logiky“ by bolo možné zníženie dôstojnosti advokátskeho stavu vyvodzovať len z faktu, že počas poskytovania právnych služieb

advokát ako súkromná osoba vstúpil s klientom do iného zmluvného vzťahu, pritom takýmto prístupom by de facto dochádzalo k obmedzovaniu ústavou garantovanej zmluvnej voľnosti advokáta ako súkromnej osoby a klienta.

S poukazom na ust. § 157 ods. 2 O.s.p. namietal porušenie práva účastníka na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, ktoré okrem odopretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom, odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom. V súvislosti s právom na odôvodnenie rozhodnutia ako súčasť práva na spravodlivý proces zaručený Ústavou SR odkázal na právny názor Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03), podľa ktorého „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“. Ďalej poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06, v ktorom súd vyslovil, že „riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné“. Vzhľadom na uvedené mal žalobca za to, že konaním súdu bolo porušené jeho právo na spravodlivé konanie, prístup k súdu.

III.

Žalovaný sa napriek výzve súdu, ktorá mu bola doručená spolu s odvolaním žalobcu 25. augusta 2014 písomne nevyjadril.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobcu (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1, 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 22. mája 2012 č. P-15/2012:1150/2009 a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu v spojení s

rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia a postupu Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory sp. zn. č. P-15/2012:1150/2009 zo dňa 22. mája 2012, ktorým podľa § 59 ods. 3 zákona o advokácii zmenil rozhodnutie III. disciplinárneho senátu sp. zn.: DS III. - 73/09:1150/2009 zo 16. novembra 2011 tak, že disciplinárne obvineného žalobcu uznal za vinného pre skutok, že v čase, keď svoju klientku B. B. ako advokát zastupoval v konaní o rozvod manželstva vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C 51/2007, ktorá právoplatne skončila 4. júna 2008, so svojou klientkou 24. marca 2008 uzatvoril zmluvu o bezúročnej pôžičke vo výške 3.000.000,- Sk, t.j. 99.581,76 eur a následne na základe zmluvy o zabezpečovanom prevode práva z 22. apríla 2008, ktorej vklad bol právoplatne povolený 6. mája 2008, za účelom zabezpečenia ním poskytnutej pôžičky bolo prevedené na advokáta dočasne vlastnícke právo k polovičnému podielu na byte č. XX, vrátane spoločných častí a zariadení domu a garážových priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome súp. č. XXXX na S., ktorý v tom čase nepochybne vlastnícky patril jeho klientke B. B., čím sa dopustil porušenia povinnosti advokáta stanovenej v § 18 ods. 3 zákona o advokácii a v § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie - verejné napomenutie.

Zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, tvoriaceho súčasť spisu krajského súdu mal odvolací súd preukázané, že disciplinárne konanie voči žalobcovi pre disciplinárne previnenie podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii a § 18 ods. 1 a 3 tohto zákona, ako aj § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK bolo začaté na základe sťažnosti B. B., doručenej správneho orgánu 20. marca 2009. K návrhu na začatie disciplinárneho konania sa žalobca vyjadril listom z 22. júla 2009, v ktorom uviedol, že s obvinením nesúhlasí a svoje konanie nepovažoval za rozporné so záujmami klientky, a preto považoval sťažnosť B. B. za nedôvodnú.

Najvyšší súd z administratívneho spisu ďalej zistil, že žalobca bol rozhodnutím III. disciplinárneho senátu SAK sp. zn.: DS III.-73/09:1150/2009 zo dňa 16. novembra 2011 podľa § 24 písm. b/ Disciplinárneho poriadku SAK schváleného konferenciou advokátov 19. júna 2010 oslobodený spod návrhu Revíznej komisie SAK na začatie disciplinárneho konania doručeného Disciplinárnej komisii SAK 3. júla 2009 za skutok, ktorého sa mal dopustiť podľa návrhu na začatie disciplinárneho konania tak, že v čase, keď svoju klientku B. B. ako advokát zastupoval v konaní o rozvod manželstva vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C 51/2007 a ktorá sa právoplatne skončila 4. júna 2008, so svojou klientkou 24. marca 2008 uzatvoril zmluvu o bezúročnej pôžičke vo výške 3.000.000,-Sk, t.j.

99.581,76 eur a následne na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode práva z 22. apríla 2008, ktorej vklad bol právoplatne povolený 6. mája 2008, za účelom zabezpečenia ním poskytnutej pôžičky bolo prevedené na advokáta dočasne vlastnícke právo k polovičnému podielu na byte č. XX, vrátane spoločných častí a zariadení domu a garážových priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome súp. č. XXXX na S., ktorý v tom čase nepochybne vlastnícky patril jeho klientke B. B., čím sa dopustil porušenia povinnosti advokáta stanovenej v § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona o advokácii a v § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK z dôvodu, že skutok nie je disciplinárnym previnením.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie predseda disciplinárnej komisie SAK, o ktorom žalovaný rozhodnutím sp. zn. P-15/2012:1150/2009 z 22. mája 2012 rozhodol tak, že žalobcu uznal za vinného a uložil mu disciplinárne opatrenie - verejné napomenutie.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že žalovaný ako odvolací správny orgán dospel k záveru, že skutkový stav bol zo strany disciplinárneho senátu dostatočne zistený na základe vykonaného dokazovania, avšak nestotožnil sa s hodnotením skutkového stavu a s právnym záverom disciplinárneho senátu, že v danom prípade je nutné oddeliť zastupovanie klientky v súdnom konaní na jednej strane a ich súkromný záväzkový vzťah z titulu poskytnutia pôžičky. Žalovaný v rozhodnutí konštatoval, že oddelovať súkromnú a profesionálnu sféru advokáta vzhľadom na špecifickosť tohto povolania, pri ktorom advokát nie je len právnikom poskytujúcim právne služby, ale výkon jeho povolania má širší rozmer, pretože pri svojej práci sa oboznamuje aj so súkromnými pomermi klienta, v posudzovanom prípade s majetkovými záležitosťami smerujúcimi po rozvoze manželstva k eventuálnemu vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov B.. Žalovaný mal za to, že žalobcovi muselo byť zrejme, že poskytnutím pôžičky 3.000.000,-Sk svojej klientke a následnou realizáciou vlastníckeho práva prostredníctvom zabezpečovacieho inštitútu, hoci aj na určitý čas, prekračuje rámec výkonu advokátskeho povolania. Z vykonaného dokazovania žalovanému vyplynulo, že s B. B. sa dostal do kontaktu pri výkone povolania a nie na základe súkromných vzťahov. Žalovaný zaujal právny názor, že advokát sa v žiadnom prípade nemôže ocitnúť v postavení, keď sa rozhoduje medzi voľbou chrániť záujmy klienta, bez zreteľa na vlastný prospech na jednej strane a na druhej strane kalkulovať pri poskytovaní právnych služieb so svojimi vlastnými záujmami. Považoval za nepochybné, že existenciou pôžičky spolu so zabezpečovacím inštitútom v podobe zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bol vytvorený vzťah závislosti klientky od advokáta, pritom klient sa nemôže dostať do submisívneho postavenia voči advokátovi, pretože sú tým značne obmedzené, ba až limitované jeho možnosti pri zadávaní pokynov advokátovi. Z hľadiska dôstojnosti advokátskeho stavu, ktorá je vytváraná riadnym výkonom advokácie a dôstojnosťou každého advokáta jednotlivo pri poskytovaní služieb, ale aj v súkromnom živote, považoval žalovaný za nutné hodnotiť mieru zníženia, či ohrozenia dôstojnosti advokácie ako súboru určitých profesných a mravných pravidiel, dodržiavaním, resp. porušovaním, ktorých je advokácia vnímaná buď pozitívne alebo negatívne. Na základe uvedeného zaujal žalovaný právny záver, že postupom disciplinárne obvineného žalobcu došlo k zníženiu dôstojnosti advokátskeho povolania tým, že v čase poskytovania právnych služieb pre klientku nechal prerásť vzťah advokát - klient do vzťahu veriteľ - dlžník, čím porušil povinnosť advokáta podľa § 18 ods. 3 zákona o advokácii a v § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK. Pokiaľ ide o uloženie sankcie, žalovaný dospel k presvedčeniu, že z hľadiska individuálnej i generálnej prevencie je najprimeranejším disciplinárnym opatrením verejné napomenutie, ktoré sa realizuje uverejnením v Bulletine SAK.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov § 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Povinnosťou súdu je svoje skutkové a právne závery v odôvodnení rozhodnutia odôvodniť v súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.

Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a postupu mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích dôvodov žalobcu dospel k záveru, že súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného náležite postupoval v zmysle zákonných procesných pravidiel nastolených zákonodarcom v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku uvedených vyššie.

Žalobca predovšetkým namietal, že rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený. Odvolací súd z uvedených dôvodov preto zameriaval pozornosť, či súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí postupoval v súlade s § 157 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. V danej súvislosti senát odvolacieho súdu dáva do pozornosti, že v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu pre posúdenie arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku je kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie je ústavný a zákonne konformný, a preto odvolací súd v danom prípade upriamil pozornosť, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne a zákonne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy (mutatis mutandis II. ÚS 127/07). Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s § 157 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.,

keď v odôvodnení svojho rozhodnutia dal dostatočnú a zrozumiteľnú odpoveď na zásadné otázky žalobcom nastolené v jeho žalobe.

Ako vyplýva z konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (napríklad II. ÚS 127/07, I. ÚS 110/02) o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. V predmetnej právnej veci aplikácia a výklad príslušných ustanovení zákona o advokácii, Advokátskeho poriadku a Disciplinárneho poriadku súdom prvého stupňa nie je popretím ich zmyslu. Vzhľadom k uvedenému najvyšší súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu je riadne odôvodnený, nie je arbitrárny a nesignalizuje možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy. Úvaha krajského súdu, ktorá vychádza z konkrétnych skutočností vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovaného je logická, a preto aj legitímna a žiadne znaky arbitrárnosti nevykazuje.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

Vychádzajúc z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva žalobcu na prístup k súdu a nebola mu ani odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii, advokácia pomáha uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 18 ods. 3 advokát postupuje pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu. V záujme toho je povinný dodržiavať pravidlá profesijnej etiky a iné pravidlá, ktoré určuje predpis komory.

Podľa § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK advokát je povinný dodržiavať pravidlá korektnej súťaže a dbať na dôstojnosť advokátskeho stavu.

Podľa § 5 ods. 1 Advokátskeho poriadku SAK pri poskytovaní právnych služieb je prvoradý záujem klienta. Jeho oprávnené záujmy majú prednosť pred inými záujmami advokáta, ako aj pred jeho ohľadom na iných advokátov.

Podľa § 56 ods. 1 disciplinárnym previnením advokáta, euroadvokáta, zahraničného advokáta a medzinárodného advokáta alebo advokátskeho koncipienta je zavinené porušenie povinnosti vyplývajúce z tohto zákona alebo z predpisu komory.

Podľa § 56 ods. 2 za disciplinárne previnenie možno uložiť ako disciplinárne opatrenie: a/ písomné napomenutie, b/ verejné napomenutie, c/ peňažnú pokutu až do výšky 100-násobku minimálnej mesačnej mzdy ustanovenej osobitným predpisom, d/ pozastavenie výkonu advokácie uložená od 6-tich mesiacov do 3 rokov, e/ vyčiarknutie zo zoznamu advokátov, zoznamu advokátskych koncipientov, zoznamu euroadvokátov, zoznamu zahraničných advokátov alebo zoznamu medzinárodných advokátov.

Podľa § 56 ods. 3 disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, na spôsob konania, následok a mieru zavinenia.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích a žalobných dôvodov dospel k zhodnému záveru

ako súd prvého stupňa, že žalovaný v danom prípade postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, vo veci rozhodol vecne a právne správne a svoje skutkové a právne závery v dostatočnom rozsahu aj náležite odôvodnil v napadnutom rozhodnutí, z ktorých dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby súdom prvého stupňa.

Odvolací súd stotožniac sa s právnym záverom prvostupňového súdu konštatuje, že v súlade s ústavnými princípmi výkladu právnych noriem je potrebné pri skúmaní správnosti úvahy správneho orgánu tiež zobrať na zreteľ účel a obsah citovanej právnej úpravy ustanovujúcej postavenie a poslanie advokátskeho povolania, ako aj vychádzať z individuálnych a konkrétnych skutkových okolností daného prípadu.

Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci vyplývajúcich z administratívneho spisu pri aplikácii relevantnej právnej úpravy odvolací súd taktiež zastáva názor, že vzťah klienta a advokáta sa zakladá na vzájomnej dôvere. Advokát pri poskytovaní právnych služieb získava od svojho klienta informácie za účelom efektívneho presadzovania jeho oprávnených záujmov. Pre advokáta je záujem klienta prvoradý a jeho oprávnené záujmy majú prednosť pred inými záujmami advokáta. Pokiaľ na základe informácií získaných od klienta pri poskytovaní právnych služieb vstupuje advokát do právnych vzťahov s klientom, ktoré sa netýkajú jeho úkonov ako splnomocneného právneho zástupcu, t.j. netýkajú sa oprávnených záujmov klienta, ale záujmov advokáta ako súkromnej osoby, uvedené vylučuje, aby poskytoval právne služby za súčasného dodržania vyššie uvedených princípov advokátskeho povolania. Zo skutkových zistení je zrejmé, že v preskúmanom prípade uzavretím bezúročnej pôžičky medzi advokátom a klientkou s prihliadnutím na časové súvislosti prípadu, kedy zmluva o bezúročnej pôžičke bola uzavretá 24. marca 2008 a vklad vlastníckeho práva na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode práva uzavretej 22. apríla 2008 bol právoplatne povolený 6. mája 2008, t.j. pred tým než bolo súdne konanie, v ktorom advokát klientku zastupoval právoplatne skončené 4. júna 2008, je bez ohľadu na účel týchto právnych úkonov sledovaných advokátom nespochybniteľným, že došlo ku konfliktu záujmov žalobcu ako právneho zástupcu na jednej strane a žalobcu ako zmluvnej strany v postavení veriteľa na strane druhej.

Pokiaľ žalobca namietal, že ak je klient advokáta na základe súkromnoprávných vzťahov zároveň dlžníkom advokáta bez toho, aby advokát túto situáciu akýmkoľvek spôsobom využil vo svoj prospech na základe informácií získaných pri poskytovaní právnych služieb a podľa jeho názoru v žiadnom smere nemožno vyhodnotiť túto skutočnosť ako protizákonný stav, najvyšší súd k uvedenému konštatuje, že samotná skutočnosť, že advokát s klientom na základe informácií získaných pri poskytovaní právnych služieb uzavrie s klientom ako súkromnoprávna osoba zmluvu - právny úkon s uvedeným právnym dôvodom vyplývajúcim zo samotnej podstaty zmluvného typu preukazuje, že konal s ohľadom na svoje súkromné záujmy, čím porušil svoje povinnosti, ktoré mu ukladá zákon o advokácii v ust. § 18 ods. 3 a § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že dôstojnosť, ktorej zachovávanie prostredníctvom dodržiavania pravidiel profesijnej etiky a iných pravidiel určených predpismi komory, patrí medzi právne povinnosti advokáta pri výkone advokátskeho povolania, je neurčitý právny pojem, a preto v zmysle § 245 ods. 2 O.s.p. v medziach diskrečného oprávnenia je predmetom správneho uváženia správneho orgánu rozhodujúceho v konaní a súdu neprislúcha, aby ho vlastnou úvahou nahrádzal. Pri rozhodnutí vydanom správnym orgánom na základe zákonom povolenej úvahy súd iba preskúmava, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia. V danom posudzovanom prípade odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa, vychádzajúc zo skutkových a právnych zistení žalovaným dospel k záveru, že žalovaný pri svojej správnej úvahe nevybočil z rozsahu relevantnej zákonnej úpravy.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo nad všetku pochybnosť preukázané, že žalobca v zistenom rozsahu porušil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z príslušných advokátskych predpisov, a preto bolo nevyhnutné, aby za toto svoje správanie niesol zodpovednosť. Sankcia, ktorá bola žalobcovi uložená, t.j.

verejné napomenutie, podľa odvolacieho súdu spĺňa atribúty primeranosti, účelnosti a efektívnosti a je primeraným zákonom zodpovedajúcim opatrením, ktoré má okrem sankčného charakteru aj účinok individuálnej a generálnej prevencie. Z uvedených dôvodov najvyšší súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, na ktoré nadväzovalo správne právne posúdenie, pričom žalovaný presvedčivo zdôvodnil dôvody, pre ktoré uznal žalobcu za vinného z disciplinárneho previnenia pre porušenie povinnosti uloženej v ust. § 18 ods. 3 zákona o advokácii a § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku SAK.

Odvolací súd vzhľadom k uvedenému dospel k záveru, že súd prvého stupňa v preskúmvanej veci postupom v súlade s právnou úpravou ustanovenou v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 a nasl.) náležite preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného orgánu a postup mu predchádzajúci v rozsahu žalobných dôvodov a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa náležite vysporiadal so zásadnými žalobnými námietkami. Na základe skutkových okolností vyplývajúcich z administratívneho spisu, poukazom na závery uvedené vyššie, odvolací súd považoval námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli mať za následok úspešnosť jeho odvolacieho návrhu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý nemal úspech v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.